

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження начальника
обласної військової адміністрації

№ _____

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО БОТАНІЧНУ ПАМ'ЯТКУ ПРИРОДИ
МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ
„КОБЗАРІВСЬКА ЗОЗУЛИНЦЕВА ДІЛЯНКА”**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Ботанічну пам'ятку природи місцевого значення „Кобзарівська зозулинцева ділянка” (далі – Пам'ятка природи) оголошено рішенням Тернопільської обласної ради від 18 листопада 2003 року № 206 „Про внесення змін і доповнень до мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду Тернопільської області”.

2. Пам'ятка природи входить до складу природно-заповідного фонду України і охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, збереження і використання.

3. Пам'ятка природи площею 2,50 га розташована за межами населеного пункту с. Кобзарівка Тернопільської міської територіальної громади Тернопільського району Тернопільської області, на північно-західній околиці у межах заплави р. Серет.

4. Тернопільська міська рада, яка здійснює свої повноваження на території Пам'ятки природи, власники або користувачі земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених Пам'яткою природи, у своїй діяльності керуються Конституцією України, законами України „Про охорону навколишнього природного середовища”, „Про природно-заповідний фонд України”, „Про Червону книгу України”, Земельним кодексом України, іншими законодавчими і нормативно-правовими актами та цим положенням, забезпечують і несуть відповідальність за належний стан території Пам'ятки природи та додержання встановленого режиму.

5. Межі земельних ділянок, на яких знаходиться Пам'ятка природи, встановлюються в натурі (на місцевості) та закріплюються межовими знаками в порядку, визначеному законодавством.

Відомості про межі Пам'ятки природи та про обмеження в їх використанні внесено до Державного земельного кадастру в установленому законодавством порядку та обов'язково враховуються при здійсненні землеустрою, розробленні містобудівної документації, проєктних матеріалів щодо планування території на регіональному рівні, а також при розвитку, забудові, використанні прилеглих територій.

Межі Пам'ятки природи встановлені Проєктом землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду ботанічна пам'ятки природи місцевого значення „Кобзарівська зозулинцева ділянка” на території Тернопільської міської територіальної громади за межами населеного пункту с. Кобзарівка, затвердженого рішенням Тернопільської міської ради від 8 травня 2026 року № 8/57/98.

6. Адреса Тернопільської міської ради: 46000, вул. Листопадова, 5, м. Тернопіль, Тернопільська область, тел. +38 067 351 5710, +38 067 447 2960, e-mail: ternopil_rada@ukr.net.

II. МЕТА СТВОРЕННЯ І ЗАВДАННЯ

1. Метою оголошення Пам'ятки природи є охорона та збереження у природному стані місць зростання видів лучно-болотної флори, зокрема, зозульок плямистих (пальчатокорінника плямистого) (*Dactylorhiza maculata*), зозульок м'ясочервоних (пальчатокорінника м'ясочервоного) (*Dactylorhiza incarnata*) - видів рослин, занесених до Червоної книги України.

2. Основними завданнями Пам'ятки природи є:

збереження у природному стані місць зростання рослин занесених до Червоної книги України, переліку рідкісних, і таких, що перебувають під загрозою зникнення видів рослинного світу на території Тернопільської області, до додатків Бернської конвенції, оселищ багатьох інших видів рослин і тварин;

здійснення науково-дослідних робіт з метою розроблення заходів по збереженню і поліпшенню умов зростання рідкісних видів лучно-болотної рослинності, збільшення їх чисельності в умовах антропогенного впливу, що посилюється;

підтримання загального екологічного балансу в регіоні;

поширення екологічних знань серед населення.

III. РЕЖИМ ТЕРИТОРІЇ ТА ОХОРОНА

1. Відповідно до Закону України „Про природно-заповідний фонд України” на території Пам'ятки природи забороняється будь-яка діяльність, що суперечить меті та завданням Пам'ятки природи, передбаченим цим положенням, і загрожує збереженню об'єкта природно-заповідного фонду, у тому числі:

будівництво нових споруд, шляхів, лінійних та інших об'єктів транспорту, які не пов'язані з виконанням покладених на Пам'ятку природи завдань, надання земельних ділянок під забудову, ведення особистого господарства, обслуговування житлових будинків та господарських споруд;

розвідувальні, підривні роботи, розробка всіх видів корисних копалин, будь-яке порушення ґрунтового покриття (крім випадків передбачених цим положенням) та форм рельєфу;

залісення земельних ділянок;

розорювання земель;

засмічення та забруднення території, у тому числі влаштування сміттєзвалищ тощо;

мисливство, за винятком регулювання чисельності окремих видів тварин, які загрожують існуванню видів, що охороняються;

будь-яке полювання;

натаскування мисливських собак, перебування з ними на території Пам'ятки природи;

знаходження на території Пам'ятки природи з усіма видами вогнепальної зброї та знаряддями лову тварин, за винятком випадків, передбачених цим положенням;

в період масового розмноження диких тварин з 1 квітня до 15 червня проведення робіт та заходів, які є джерелом підвищеного шуму та неспокою (пальба, проведення вибухових робіт, феєрверків, санітарних рубок лісу, проведення ралі та інших змагань на транспортних засобах);

сінокосіння в період цвітіння охоронюваних видів рослин (квітень-липень) і розмноження комах та поза межами спеціально відведених місць;

заготівля лікарських рослин без дозволу на спеціальне використання природних рослинних ресурсів (крім заборонених для збору видів);

збір (добування) об'єктів Червоної книги та видів рослин і тварин, внесених до переліків рідкісних, і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослинного і тваринного світу на території Тернопільської області (крім збору у наукових і селекційних цілях у встановленому порядку);

випалювання сухої рослинності або її решток;

діяльність, що негативно впливає на гідрохімічний режим лучно-болотного масиву;

розведення вогнищ на території Пам'ятки природи;

влаштування пташників та літніх таборів для худоби;

випас худоби поза межами місць, відведених для цього (крім періоду цвітіння охоронюваних видів рослин (квітень-липень));

інтродукція нових видів рослин і тварин без відповідних, узгоджених в установленому порядку, обґрунтувань наукових закладів;

знищення окремих дерев та чагарників, усіх видів трав'янистої рослинності, за винятком заходів, пов'язаних з попередженням виникнення надзвичайних ситуацій, що проводяться у встановленому порядку, чи здійснення природокористувань, передбачених цим положенням;

складування будівельних матеріалів, конструкцій, обладнання;

зберігання на території Пам'ятки природи всіх видів отрутохімікатів та мінеральних добрив;

застосування хімічних засобів боротьби з шкідниками та хворобами рослин без відповідного наукового обґрунтування та документів, визначених чинними нормативно-правовими актами;

проїзд територією Пам'ятки природи механічних транспортних засобів, за винятком посадових осіб виконавчих органів селищних, сільських, міських рад, які здійснюють державний контроль у сфері охорони навколишнього природного середовища, а також правоохоронних органів, аварійно-рятувальних

служб, органів та закладів охорони здоров'я, з'єднань військових частин, підрозділів Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, операторів протимінної діяльності під час виконання службових обов'язків, спеціальних підрозділів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів, працівників підприємств, установ та організацій, які здійснюють обслуговування об'єктів інфраструктури, розташованих у межах цих територій та об'єктів, власників або користувачів земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених Пам'яткою природи (у випадках, коли здійснюються дозволені господарські заходи);

влаштування стоянок автотранспорту, ремонт, обслуговування та миття транспортних засобів, машин, механізмів;

організація таборів, місць відпочинку на території Пам'ятки природи поза межами місць, спеціально відведених для цього;

проведення пізнавальних екскурсій, що проводяться, поза маркованою екскурсійною стежкою;

інші види господарської діяльності, що можуть призвести до порушення природного ландшафту, природних зв'язків та ходу природних процесів, втрати наукової, господарської та естетичної цінності природних комплексів, що охороняються.

2. На території Пам'ятки природи у встановленому порядку дозволяється:

використання об'єкта природно-заповідного фонду в природоохоронних, еколого-освітніх цілях, проведення науково-дослідних робіт, обмежена господарська діяльність з додержанням встановленого цим положенням режиму території (заготівля громадянами сіна, випас худоби на умовах загального користування тощо);

здійснення протипожежних та санітарних заходів, що не порушують режиму Пам'ятки природи;

організація природоохоронної пропаганди, обладнання екологічних стежок, короткотривалі туристські екскурсії;

проведення заходів з розчищення лучно-болотних фітоценозів від деревно-чагарникової рослинності за погодженням з уповноваженим органом виконавчої влади у галузі охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області та на підставі наукового обґрунтування;

виконання відновлювальних робіт та здійснення заходів щодо запобігання змінам природних комплексів у результаті негативного природного, антропогенного впливу або стихійного лиха;

проведення інших заходів для збереження, відновлення Пам'ятки природи відповідно до наукових обґрунтувань;

збереження і відтворення природних комплексів та об'єктів Пам'ятки природи;

проведення пізнавальних екскурсій маркованою екскурсійною стежкою;

наукова, природоохоронна, господарська та інші види діяльності, що не суперечать цільовому призначенню, меті та завданням Пам'ятки природи і проводяться з дотриманням режиму охорони та збереження, встановленого цим положенням.

3. Спеціальне використання природних ресурсів у межах території Пам'ятки природи здійснюється у порядку, визначеному статтею 9¹ Закону України „Про природно-заповідний фонд України”, іншими законодавчими та нормативними актами.

4. Забезпечення режиму охорони території земельних ділянок у межах Пам'ятки природи здійснюється землевласниками та землекористувачами.

5. Землевласникам та землекористувачам у межах Пам'ятки природи оформлюються охоронні зобов'язання щодо забезпечення режиму охорони та збереження території.

У разі зміни форми власності на земельну ділянку під Пам'яткою природи, землекористувача або його назви, орган місцевого самоврядування, який здійснює повноваження на території Пам'ятки природи, зобов'язаний повідомити про це уповноважений орган виконавчої влади в галузі охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області з метою переоформлення охоронного зобов'язання.

6. Режим охорони та збереження Пам'ятки природи враховується при землевпорядкуванні, розробленні регіональних та інших планів, проєктів будівництва, схем з розвитку тощо.

7. Державний контроль за дотриманням режиму охорони та збереження Пам'ятки природи здійснюється спеціальними уповноваженими державними органами.

8. Громадський контроль за дотриманням режиму охорони та збереження Пам'ятки природи здійснюється громадськими інспекторами з охорони довкілля у межах повноважень, передбачених Кодексом України про адміністративні правопорушення.

IV. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ РЕЖИМУ ОХОРОНИ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ПАМ'ЯТКИ ПРИРОДИ

1. Порухення режиму охорони та збереження Пам'ятки природи тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільну або кримінальну відповідальність.

2. Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства на території Пам'ятки природи несуть особи, винні у:

нецільовому використанні території Пам'ятки природи;

порушенні режиму охорони території Пам'ятки природи (пункту 1 розділу III цього положення), вимог проєкту створення Пам'ятки природи;

псуванні, пошкодженні чи знищенні Пам'ятки природи;

знищенні або пошкодженні інформаційно-охоронних та інших знаків;

самочинній зміні меж;

відведенні території для інших потреб;

здійсненні в межах Пам'ятки природи заборонених господарської та інших видів діяльності;

організації на території Пам'ятки природи господарської діяльності без документів, визначених чинними нормативно-правовими актами;

невжитті заходів, спрямованих на збереження видів флори і фауни, що охороняються, а також щодо попередження і ліквідації екологічних наслідків аварій та іншого шкідливого впливу на території Пам'ятки природи перевищенні допустимих хімічних, фізичних, біотичних та інших впливів і антропогенних навантажень на території Пам'ятки природи;

незаконному використанні природних ресурсів.

Законодавством може бути встановлена відповідальність і за інші порушення законодавства про природно-заповідний фонд.

3. Юридичні та фізичні особи зобов'язані відшкодувати шкоду, заподіяну ними внаслідок порушення природоохоронного законодавства на території Пам'ятки природи в розмірах і порядку, встановленому чинним законодавством України.

V. ЗМІНА МЕЖ, КАТЕГОРІЇ ТА СКАСУВАННЯ СТАТУСУ

1. Зміна меж, категорії та скасування статусу Пам'ятки природи проводиться відповідно до статей 51-54 Закону України „Про природно-заповідний фонд України” за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у галузі охорони навколишнього природного середовища на підставі відповідного експертного висновку.
